

Λυδία Παπαρρήγα-Αρτεμιάδη

Βιογραφικό σημείωμα

Διευθύντρια Ερευνών Α' βαθμίδας

Διευθύνουσα του ΚΕΙΕΔ

Κέντρο Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου

Ακαδημία Αθηνών

parariga@academyofathens.gr | +30 210 3664627

Ερευνητικό προφίλ

Η Λυδία Παπαρρήγα-Αρτεμιάδη, διδάκτωρ Νομικής, είναι Διευθύντρια Ερευνών και Διευθύνουσα του Κέντρου Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου της Ακαδημίας Αθηνών. Το έργο της καλύπτει το ρωμαϊκό, βυζαντινό και μεταβυζαντινό δίκαιο, καθώς και τη διαμόρφωση του δικαίου του νεότερου ελληνικού κράτους.

Η έρευνά της εστιάζει στις ελληνικές φιλοσοφικές και ρητορικές επιδράσεις στα ιουστινιάνεια νομικά κείμενα, στη βυζαντινή νομική ερμηνευτική και την απονομή της κοσμικής δικαιοσύνης, στη νομική πολυμορφία του μεταβυζαντινού κόσμου και στη νομική θεμελίωση του ελληνικού κράτους κατά την επαναστατική και καποδιστριακή περίοδο. Συνδυάζει τη μελέτη της νομικής επιχειρηματολογίας με την αρχειακή έρευνα, τη μεταγραφή, την έκδοση και τον σχολιασμό νοταριακών και δικαστικών πηγών.

Έχει αναλάβει την επιστημονική ευθύνη και τον συντονισμό ερευνητικών προγραμμάτων του ΚΕΙΕΔ, την επιμέλεια των εκδόσεών του, την οργάνωση της βιβλιοθήκης και των αρχείων του, καθώς και την ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση των συλλογών του.

Σπουδές

1995 Διδακτορικό δίπλωμα Νομικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, με βαθμό «Άριστα». Διατριβή: «Η νομική προστασία της γονικής περιουσίας στη Μύκονο (17ος-18ος αι.)». Επιβλέπων: Δημήτριος Γκόφας. Μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής: Σπύρος Τρωιάνος και Ιουλία Βελισσαροπούλου-Καράκωστα.

1985-1988 Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Πρώτη στον εισαγωγικό διαγωνισμό του 1985 και πρώτη κατά την αποφοίτηση, κατόπιν τελικών εξετάσεων στις 29.5.1988.

1984-1985 Κύκλος σεμιναρίων του Συμβουλίου της Επικρατείας σε θέματα διοικητικού και διοικητικού δικονομικού δικαίου.

1979-1984 Πτυχίο Νομικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, με βαθμό «Άριστα».

Ερευνητικές και επαγγελματικές θέσεις

Από 21.12.2012 Διευθύνουσα του ΚΕΙΕΔ, με απόφαση της Συγκλήτου της Ακαδημίας Αθηνών, κατόπιν πρότασης της Εφορευτικής Επιτροπής του Κέντρου.

30.11.2007-1.12.2012 Διευθύντρια του ΚΕΙΕΔ με πενταετή θητεία.

2006-2007 Διευθύνουσα του ΚΕΙΕΔ.

26.6.2006 Ένταξη στην Α' βαθμίδα Ερευνήτριας του ΚΕΙΕΔ, ως Διευθύντρια Ερευνών.

23.1.2002 Ένταξη στη Β' βαθμίδα Ερευνήτριας του ΚΕΙΕΔ.

12.6.1998 Ένταξη στη Γ' βαθμίδα Ερευνήτριας του ΚΕΙΕΔ.

13.2.1990 Διορισμός σε θέση Ερευνήτριας του ΚΕΙΕΔ.

1988-1990 Στέλεχος του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης, κλάδου Ειδικών επί της Δημόσιας Διοίκησης. Συμμετοχή στην κατάρτιση σχεδίων νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και κανονιστικών αποφάσεων.

1987-2012 Δικηγόρος Αθηνών και μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Επιστημονική και διοικητική δραστηριότητα

2017-2024 Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου των Ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών.

Από το 2013 Μέλος εκλεκτορικών σωμάτων σε ελληνικά πανεπιστήμια, στα γνωστικά πεδία της Ιστορίας Δικαίου, της Ρωμαϊκής Ιστορίας, της Ιστορίας Δημόσιας Διοίκησης και του Διοικητικού Δικαίου.

2014-2018 Αιρετό μέλος του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Ερευνητών της Ακαδημίας Αθηνών, κατά τις περιόδους 2014-2016 και 2016-2018.

2010 Μέλος της ομάδας εργασίας για την αναθεώρηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης της Ακαδημίας Αθηνών.

Από το 2006 Επιστημονική ευθύνη για τις εκδόσεις και ερευνητικά προγράμματα του ΚΕΙΕΔ. Συντονισμός της αξιολόγησης και της ετήσιας παρουσίασης του έργου του Κέντρου, της συνεργασίας με εξωτερικούς επιστημονικούς συνεργάτες και της διοικητικής, οικονομικής και εκδοτικής υποστήριξης των ερευνών του.

Συστηματική αρχειακή έρευνα από το 1990 στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, στο Ιστορικό Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών, στις συλλογές χειρογράφων της Βιβλιοθήκης της Βουλής και της Εθνικής Βιβλιοθήκης και στα αρχεία της Γενναδείου Βιβλιοθήκης.

Διάκριση

2012 Έπαθλο Γεωργίου Μ. Τριανταφύλλου, απονεμηθέν από τη Σύγκλητο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για τη μονογραφία Στοιχεία ελληνικών επιδράσεων στα λατινικά κείμενα του Corpus Juris Civilis.

Δημοσιεύσεις

Μονογραφίες

1. Στοιχεία ελληνικών επιδράσεων στα λατινικά κείμενα του Corpus Juris Civilis. Αποσπάσματα από την αρχαιοελληνική γραμματεία. Επετηρίς ΚΕΙΕΔ, Παράρτημα 7. Αθήνα, 2006, σ. 1-233. Βραβεύθηκε με το Έπαθλο Γεωργίου Μ. Τριανταφύλλου το 2012. Βιβλιοκρισία: Κ. Δεσποτόπουλος, Νομικό Βήμα (2006), 1415.
2. Η νομική προστασία της γονικής περιουσίας στη Μύκονο (17ος-18ος αι.). Επετηρίς ΚΕΙΕΔ, Παράρτημα 1. Αθήνα, 1999, σ. 23-228. Δημοσίευση της διδακτορικής διατριβής με βελτιώσεις και προσθήκες.

Αυτοτελείς πραγματείες σε συνεργασία

1. Περίγραμμα της Ιστορίας του Μεταβυζαντινού Δικαίου. Τα ελληνικά κείμενα. Πραγματεία της Ακαδημίας Αθηνών 63. Αθήνα, 2011, 727 σ. Εισαγωγή και επιστημονική επιμέλεια: Λ. Παπαρρήγα-Αρτεμιάδη. Το κύριο σώμα του έργου σε συνεργασία με Η. Αρναούτογλου και Ι. Χατζάκη. Βιβλιοκρισίες: Π. Τσούκας, Νομικό Βήμα 61.2 (2013), 605-606· Δ.-Ε. Τσούρκα-Παπαστάθη, Ελληνικά 64 (2014), 238-241.
2. Με Μ. Τουρτόγλου. Η συμβολή των δραγομάνων του στόλου στην προαγωγή της δικαιοσύνης των νήσων του Αιγαίου. Επετηρίς ΚΕΙΕΔ, Παράρτημα 2. Αθήνα, 2002, σ. 7-130. Βιβλιοκρισία: Τ. Γριτσόπουλος, Μνημοσύνη (2007).

Δημοσιευμένες μελέτες

1. «Η προπαρασκευή του νεοελληνικού δικαίου. Ουτοπίες και πραγματικότητες των επαναστατικών χρόνων». Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 52 (2024-2025): 139-192.
2. «Η μετατροπή των ιδιωτικών (“μερικῶν”) υποθέσεων σε κοινές υποθέσεις των νήσων του Αρχιπελάγους (με βάση ανέκδοτα έγγραφα της όψιμης οθωμανικής περιόδου)». Στο Colophon. Volume in Honour of Professor Efthymios K. Litsas, επιμ. D.-Eir. Tsourka-Papastathi, M. Malouta και N. Toutos, 717-762. Θεσσαλονίκη, 2024.
3. «De la Révolution à l’espérance de construire un État parfaitement indépendant: l’approche de Ioannis Genatas», στον τόμο The Sabre and the Law. A Legal History Gaze on the Greek War of Independence (Ioannis E. Tzamtzis ed.), Athens- Thessaloniki 2023, pp. 83-150
4. «Μέθοδοι ικανοποίησης των δανειστών για ιδιωτικά χρέη στη μεταβυζαντινή Νάξο. Η ικανοποίηση χωρίς δίκη (“χωρίς λόγον κρίσεως”)». Στο Πρακτικά του ΣΤ΄ Πανελληνίου Συνεδρίου «Η Νάξος δια μέσου των αιώνων», Δαμαριώνας Νάξου, 30 Αυγούστου-2 Σεπτεμβρίου 2018, επιμ. Β. Φραγκουλόπουλος, τ. Β΄, 1249-1304. Νάξος, 2021.
5. «Έλληνες επαναστάτες και συνείδηση διεθνούς ευθύνης. Νομικά επιχειρήματα εν όψει άναγνώρισεως της “τελείας” άνεξαρτησίας». Πελοποννησιακά 32, Εόρτιος της Παλιγγενεσίας (1821-2021). Αθήναι, 2022, σ. 825-880.
6. «Προσπάθειες ανίχνευσης της “προοδευτικής” συμπλήρωσης του δικαίου. Στοιχεία από τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις των βυζαντινών σχολιαστών». Στο Κωνσταντίνω Γ. Πιτσάκη Μνήμης χάριν, επιμ. Λ. Παπαρρήγα-Αρτεμιάδη και Μ. Γιούνη, 429-456. Συμβολές στην Ιστορία του Δικαίου 17. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, 2023.
7. «Τήρηση και παράκαμψη της οθωμανικής νομιμότητας. Υπερεξουσίες και όρια της Δραγομανίας του Στόλου (1770-1821)», στον τόμο ΑΡΕΤΗΝ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΣΤΗΝ. Σύμμεικτα προς τιμήν Καλλιόπης (Κέλλυς) Α. Μπουρδάρα (Ι. Τζαμτζής, Π. Αντωνόπουλος, Χρ. Σταυράκος επιμ.), Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2021, σσ. 705-814.
8. «Επαγγελία» (pollicitatio apud rem publicam). L’évolution de la nature juridique de l’évergésie et ses effets sur le fonctionnement des cités (IIIe s. avant-VIe s. après notre ère). Στο ΙΟΥΛΙΑΝ ΒΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ. Studies in Ancient Greek and Roman Law, επιμ. Α. Dimopoulou, Α. Helmis και D. Karabelas, 165-190. Αθήναι: Ελληνική Επιγραφική Εταιρεία, 2020.
9. «Les scolastes byzantins face aux ambiguïtés des lois», REB 77 (2019), σσ. 225-256. DOI: 10.2143/REB.77.0.3287315
10. «Théorie rhétorique et herméneutique juridique à l’époque byzantine: vers une méthode de contrôle et de rectification du droit». Στο Pouvoir, rhétorique et justice, επιμ. Jean-Marc Joubert και François Ploton-Nicollet, 103-124. Paris: Classiques Garnier, 2019.
11. «Comblent graduellement les lacunes du droit: Les approches interprétatives des scolastes byzantins», REB 76 (2018), σσ. 267-298. DOI:10.2143/REB.76.0.3285524
12. «Αρχές και κατευθύνσεις στην απονομή της κοσμικής δικαιοσύνης κατά τη μέση βυζαντινή περίοδο», Βυζαντινά 35 (2017), σσ. 359-410.
13. «Μεταβυζαντινό δίκαιο και δίκαιο του νεοτέρου ελληνισμού, 2010-2017 (ερευνητική δραστηριότητα, μονογραφίες, μελέτες και άρθρα)». Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 48 (2018): 51-87.
14. «Interventions de l’herméneutique juridique dans la résolution des ambiguïtés de la loi lors des contestations en justice à l’époque byzantine», Humanitas 69 (2017), σσ. 81-109 https://doi.org/10.14195/2183-1718_69_4

15. «L'apport de la pensée grecque au processus de formation des premières notions juridiques». Στο Livre jubilaire de l'Université de Fès (Maroc). Centenaire du Dahir formant Code des Obligations et Contrats, επιμ. F. Rherrousse, 34-66, 2017.
16. «Τομαί» dans les ambiguïtés («ἀμφίβολα») des lois byzantines. Éléments des approches interprétatives des scolastes byzantins. Στο Proceedings of the 23rd International Congress of Byzantine Studies, Belgrade, 22-27 August 2016, Round Table: Law as a Means of Change in Byzantium, 66-70.
17. «Η έννοια του «ὀρθοῦ λόγου» στον νεοελληνικό νομικό βίο: Ρυθμιστής ή καταλύτης;», Τιμητικός Τόμος Καθηγ. Νικολάου Κ. Κλαμαρή (επιμ. Εκδ. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών / Νομική Σχολή), Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2016, σσ. 875-906.
18. «Ο ορθός λόγος ως ρυθμιστικός παράγων του νέου ελληνικού νομικού βίου», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 46 (2015-2016), σσ. 213-274.
19. «Entre histoire et recta ratio (ὀρθός λόγος) - Techniques des modifications latentes dans le domaine de la justice du nouvel État hellénique (1828-1831)», στον τόμο Études Balkaniques. Cahiers P. Belon 19-20 (2013-2014): La culture juridique dans les Balkans, Droit, État et identité nationale. (L. Bénou, L. Mayali eds), σσ. 211-259.
20. «D.50.16.38. Όντα “contra naturam” και “prodigiosa quae Graeci φαντάσματα vocant”». Στο Αντικήνσωρ. Τιμητικός Τόμος Σπύρου Ν. Τρωιάνου, τ. II, επιμ. Β. Λεονταρίτου, Κ. Μπουρδάρα και Ε. Παπαγιάννη, 1365-1395. Αθήνα, 2013.
21. «Κριτικές Παρατηρήσεις για τη νομική θεμελίωση του νέου ελληνικού κράτους. Με βάση ανέκδοτο υπόμνημα προς τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια (12.11.1829)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 44 (2012-2013), σσ. 277-403.
22. «Οι προκλήσεις της έρευνας στο περιβάλλον της νομικής ανομοιομορφίας του μεταβυζαντινού κόσμου. Σκέψεις με αφορμή την έκδοση του κώδικα Vaticanus Graecus 2639», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 44, Παράρτημα 12, Αθήνα 2013-2014, σσ. 11-34.
23. Νεκρολογία/Παρουσίαση έργου: «Μενέλαος Α. Τουρτόγλου (1921-2013)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 44 (2012-2013). Μνήμη Μενελάου Α. Τουρτόγλου, σσ. 1-8.
24. «La promesse inaccomplie de liberalité envers la cité comme une catégorie particulière de dette publique pendant la période romanobyzantine», στον τόμο Νόμος. Επιστημονική Επετηρίς Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Αριστοτελείου Παν. Θεσσαλονίκης Πνεύματος δώρημα Γεωργίου Π. Νάκω, Θεσσαλονίκη 2010, σσ. 371-386.
25. «Δίκαιο και απονομή δικαιοσύνης στη Μύκονο στα τέλη της μεταβυζαντινής περιόδου» (17ος-18ος αι.), Πρακτικά Διημερίδας: Μελέτες και έρευνες για τη Μύκονο στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες, 14-15 Φεβρουαρίου 2009, Μύκονος 2009, σσ. 29-51.
26. «Προξενταί», «προξενητικά» και «ερμηνευτικά» αυτών. Διαμεσολαβήσεις στη σύναψη θεμιτών συμφώνων κατά τη ρωμαιοβυζαντινή περίοδο. Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 41 (2008): 65-94.
27. «Ανεκπλήρωτες “έπαγγελίαι” προς τις πόλεις. Συμβολή στη μελέτη της νομικής τους αντιμετώπισης κατά τη ρωμαιοβυζαντινή περίοδο». Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 40 (2007): 85-126.
28. «Ελληνικές ιατρικές φιλοσοφικές επιδράσεις αναφερόμενες στην πώληση κατά το ρωμαιοβυζαντινό δίκαιο», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 38 (2004), σσ. 29-59.
29. «Ειρηνάρχες της Μ. Ασίας. Παρατηρήσεις επί των αρμοδιοτήτων και ενεργειών τους σε υποθέσεις ληστείας (D.48.3.6, Marc. De jud. publ.)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 37 (2003), σσ. 9-27.
30. «Μορφές δωρεών και νομικοί περιορισμοί στο νησιωτικό χώρο του Αιγαίου (17ος-18ος αι.)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 36 (2002), σσ. 135-181.

31. «Μεταβιβάσεις ακινήτου περιουσίας αναδόχων δια "βαπτιστικών" συμβολαίων στη Μύκονο (17ος-18ος αι.)», Μνημοσύνη. Περιοδικόν της Εταιρείας Ιστορικών Σπουδών επί του Νεωτέρου Ελληνισμού 15 (2001-2002), σσ. 225-247.
32. «Δικονομικές διατάξεις και απονομή αστικής δικαιοσύνης στις περιοχές Πάργας-Πρέβεζας- Βόνιτσας (1800-1806)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 35 (2001), σσ. 171-283.
33. «Αποφάσεις Εφετείου Πάργας (1803-1805). Εισαγωγή-σχολιασμός», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 35 (2001), σσ. 121-145.
34. «Η αναγκαστική εκτέλεση για την ικανοποίηση ιδιωτικών χρηματικών απαιτήσεων. Περιπτώσεις από τα μεταβυζαντινά έγγραφα του νησιωτικού χώρου του Αιγαίου (1600-1821)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 34 (1998), σσ. 127-178.

Εκδόσεις νομικών πηγών

1. Με Δ. Καραμπούλα. «Το Βιβλίο των Αποφάσεων του “Συλλόγου της Επικλήσεως των πέντε” Πάργας (1803-1805) [Ιστορικό Αρχείο Κερκύρας, φάκελος 9 (1)]», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 35 (2001): 145-169.
2. Με Γ. Ροδολάκη και Δ. Καραμπούλα. «Οι πράξεις του νοταρίου Καρουσάδων Κερκύρας πρωτοπαπά Φιλίππου Κατωϊμέρη (1503-1507)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 33 (1997): 9-437.
3. Με Δ. Καραμπούλα. «Οι πράξεις του νοταρίου Δουκάδων Κερκύρας Αρσενίου Αλεξάκη (1513-1516)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 34 (1998): 9-126.
4. Με Γ. Ροδολάκη. «Οι πράξεις του νοταρίου Αγίου Ματθαίου Κέρκυρας Πέτρου Βαραγκά (1541-1545)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 32 (1996): 207-341.
5. Με Α. Σιφωνιού-Καράπα και Γ. Ροδολάκη. «Ο κώδικας του νοταρίου Νάξου Ιωάννου Μηνιάτη 1680-1689 (χφ. Γ.Α.Κ. 86)», Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 29-30 (1990): 125-1312.

Εισαγωγές και λοιπές επιστημονικές συμβολές

1. Συγγραφή οκτώ θεματικών και εισαγωγικών κειμένων για τις τέσσερις ψηφιοποιημένες συλλογές του ΚΕΙΕΔ στο Ψηφιακό Αποθετήριο της Ακαδημίας Αθηνών, στο πλαίσιο του προγράμματος «Προβολή του έργου των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών στον παγκόσμιο ιστό» (2015-2016).
2. Προλογικό σημείωμα στο έργο Κ. Ed. Zachariä von Lingenthal, Ταξίδι στην Ανατολή κατά τα έτη 1837 και 1838, εισαγωγή-μετάφραση Σπ. Τρωιάνος, Επετηρίς ΚΕΙΕΔ, Παράρτημα 14, Αθήνα 2016, σσ. 7-11.
3. Σε συνεργασία με τον ερευνητή ΚΕΙΕΔ κ. Ιωάννη Χατζάκη κατάρτιση του Νομικού και του Ειδολογικού ευρετηρίου (σσ. 433-458) στον τόμο Σ. Ήμελλος, Σ. Ψαρράς (εκδ.), Νοταριακές πράξεις Φιλωτίου παπα-Στεφάνου Αρώνη (1742-1762), τ. Β', Επετηρίς ΚΕΙΕΔ, Παράρτημα 13, Αθήνα 2015, σσ. 1-500.
4. Εισαγωγή στον τόμο Περίγραμμα της Ιστορίας του Μεταβυζαντινού Δικαίου. Τα ελληνικά κείμενα. Πραγματεία της Ακαδημίας Αθηνών 63. Αθήνα, 2011.
5. Προλογικό σημείωμα στο Δ.-Ε. Τσούρκα-Παπαστάθη, Η νομολογία του κριτηρίου της «Κομπανίας των Ρωμαίων πραγματευτών του Σιμπίου Τρανσυλβανίας» (17ος-18ος αι.). Πηγές Δικαίου του απόδημου ελληνισμού επί οθωμανικής κυριαρχίας. Επετηρίς ΚΕΙΕΔ, Παράρτημα 10. Αθήνα, 2011, σ. 11-14.
6. Προλογικό σημείωμα. Επετηρίς ΚΕΙΕΔ 52 (2024-2025): 195.

Μελέτη υπό δημοσίευση

«Des humains à la forme animale et des “morts enflés comme des tambours”. Dimensions juridiques de la laideur extra naturam dans l’Antiquité et à Byzance». Ανακοίνωση στο συνέδριο La laideur: du corps physique au corps politique, Αθήνα, 20-22 Σεπτεμβρίου 2023.

Ερευνητικά προγράμματα

2022-2024 Ο αυτόγραφος Νομοκάνων του νοταρίου Θηβών

Επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος «Ο αυτόγραφος Νομοκάνων (Νόμιμον) του νοταρίου Θηβών. Κριτική έκδοση και αποκατάσταση του αρχικού κειμένου της λογίας χφ. παράδοσης (έτ. 1561)». Εποπτεία ομάδας πέντε συνεργατών για τη μεταγραφή του Αθηναϊκού Κώδικα 8 (580 κεφάλαια, 426 φύλλα) και την παλαιογραφική μελέτη της ιστορίας του κειμένου. Κατάρτιση των επιστημονικών, τεχνικών και οικονομικών εκθέσεων και οργάνωση των διαδικασιών επιλογής συνεργατών. Για την περίοδο 2024-2025 προβλέφθηκε νέα φάση μεταγραφής δύο ακόμη κωδίκων και κατάρτισης κριτικού υπομνήματος.

Από το 2012 Βυζαντινά σχόλια και *interpretatio legis*

Ατομικό πρόγραμμα για τη νομική επιχειρηματολογία και τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις των βυζαντινών σχολιαστών, με βάση ιδίως τα σχόλια των Βασιλικών, την *Ecloga librorum I-X Basilicorum* και την Πείρα. Αντικείμενα: φαινομενικές αντιφάσεις νόμων, αόριστες και αξιολογικές έννοιες, δικαστική διακριτική ευχέρεια, σταδιακή συμπλήρωση των κενών και όρια της απονομής κοσμικής δικαιοσύνης.

2013- Βυζαντινά έγγραφα στη Νότια Ευρώπη

Συνεργασία για την αποτύπωση της νομικής ιστορίας των ελληνόφωνων πληθυσμών της Μεσογείου με την Association Pierre Belon / Fondation Maison des Sciences de l'Homme, τη Liza Βένου, τη Vera von Falkenhausen, την Cristina Rognoni και τον Ι. Χατζάκη.

2012-2016 Νομική θεμελίωση του νέου ελληνικού κράτους

Έρευνα ανέκδοτων υπομνημάτων και γνωμοδοτήσεων προς τον Ιωάννη Καποδίστρια και εγγράφων των Υπουργείων Δικαίου και Εξωτερικών. Μελέτη της οργάνωσης και απονομής δικαιοσύνης, ιδίως σε διαφορές μεταξύ ελλήνων και ξένων υπηκόων, της δράσης του Ιωάννη Γενατά και της αξιοποίησης του ορθού λόγου. Συνεργασία στη μεταγραφή πηγών με την Ελένη Μπαζίνη και τον Ι. Χατζάκη.

2015-2016 Ψηφιακή Ακαδημία και συλλογές ΚΕΙΕΔ

Εποπτεία και συντονισμός της ψηφιοποίησης και τεκμηρίωσης 11.748 τεκμηρίων. Συλλογές: Μελέτες Ιστορίας Δικαίου· Περίγραμμα Ιστορίας Μεταβυζαντινού Δικαίου· Νομικές Πηγές της μεταβυζαντινής περιόδου και του νεότερου ελληνισμού· Δωρεά Καθηγητή Χαράλαμπου Παπαστάθη. Συγγραφή οκτώ θεματικών και εισαγωγικών κειμένων και έλεγχος της ψηφιακής τεκμηρίωσης.

2006-2011 Περίγραμμα της Ιστορίας του Μεταβυζαντινού Δικαίου

Οργάνωση, συντονισμός και επιστημονική κατεύθυνση του συλλογικού προγράμματος με Η. Αρναούτογλου και Ι. Χατζάκη. Ισοτίμη συμμετοχή στην αποδεκτική, τον νομικό χαρακτήρισμό και την ευρετηρίαση των πηγών· συγγραφή εισαγωγής, προσθήκες λημμάτων και αποσπασμάτων πηγών, επιμέλεια της έκδοσης. Αποτέλεσμα: Πραγματεία της Ακαδημίας Αθηνών 63 (2011), 727 σ.

2008-2010 Οργάνωση βιβλιοθήκης και αρχείων του ΚΕΙΕΔ

Εποπτεία της αναταξινόμησης περίπου 10.000 τόμων και της ηλεκτρονικής καταγραφής βιβλίων, ανατύπων και δωρεών. Κατεύθυνση της ταξινόμησης και μεταγραφής εγγράφων του Υπουργείου Δικαίου της μετεπαναστατικής και καποδιστριακής περιόδου (1824-1830), ως υποδομής για τη μελέτη του νεότερου ελληνικού δικαίου.

2005-2007 Γυναίκες και γάμος στην Κέρκυρα

Συντονισμός των νομικών πτυχών της μεταδιδακτορικής έρευνας του προγράμματος ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ II του Ιονίου Πανεπιστημίου, με επιστημονική υπεύθυνη την Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη: «Γυναίκες και γάμος στην Κέρκυρα: Οικονομικές δραστηριότητες και κοινωνική αναπαραγωγή (17ος-19ος αι.)». Έρευνα νοταριακών πηγών και δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων.

2002-2005 Ελληνικές επιδράσεις στο Corpus Juris Civilis

Ανθολόγηση και κριτική αξιολόγηση ελληνόγλωσσων χωρίων στα λατινικά κείμενα της ιουστινιάνειας κωδικοποίησης, με έμφαση στην ελληνική φιλοσοφία και ρητορική, την ιστορία των κειμένων και τη σύνδεσή τους με τη βυζαντινή νομική γραμματεία. Αποτέλεσμα η μονογραφία του 2006 και συναφείς μελέτες ποινικού, δημοσίου και ενοχικού δικαίου.

1999-2001 Δικαστικές αποφάσεις της πολιτείας Πάργας

Οργάνωση και συντονισμός συλλογικού προγράμματος έκδοσης και σχολιασμού ανέκδοτων δικαστικών αποφάσεων των αρχών του 19ου αιώνα. Έρευνα του δικαστικού καθεστώτος στην Πάργα, την Πρέβεζα και τη Βόνιτσα, των πηγών του πρόσφατου ενετικού παρελθόντος και των κωδίκων της Μητρόπολης Πρεβέζης. Τα αποτελέσματα δημοσιεύθηκαν στον τόμο 35 (2001) της Επετηρίδας ΚΕΙΕΔ.

1990-2002 Μνημεία του Μεταβυζαντινού Δικαίου

Συνεργασία με Α. Σιφωνιού-Καράπα, Γ. Ροδολάκη και Δ. Καραμπούλα για τη μεταγραφή και έκδοση νοταριακών κωδίκων της Νάξου και της Κέρκυρας και τη μελέτη ενοχικών, οικογενειακών και κληρονομικών σχέσεων. Κατά τα έτη 2000-2002 συνεργασία με Μενέλαο Τουρτόγλου για τον ρόλο των δραγομάνων του οθωμανικού στόλου στην απονομή δικαιοσύνης των νήσων του Αιγαίου.

Επιστημονική επιμέλεια και εκδοτική ευθύνη

Από το 2006 έχει την επιστημονική ευθύνη των εκδόσεων του ΚΕΙΕΔ: συγκέντρωση και αξιολόγηση μελετών, εισηγήσεις στην Εφορευτική Επιτροπή, επικοινωνία με συγγραφείς, μεταφράσεις περιλήψεων, έλεγχος δοκιμίων και παρακολούθηση των εκτυπωτικών εργασιών. Στις εκδόσεις που αναφέρονται στο έργο αυτό περιλαμβάνονται οι τόμοι 40-52 της Επετηρίδας και οι ακόλουθοι αυτοτελείς τόμοι και συλλογικά έργα.

1. Γ. Ροδολάκης, Από το Νόμο Ροδίων στο 53ο Βιβλίο των Βασιλικών. Συμβολή στη μελέτη του Βυζαντινού Ναυτικού Δικαίου. Αθήνα, 2007.
2. Χ. Δημακοπούλου, Η πορεία προς σύνταξιν Ελληνικού Αστικού Κώδικος. Η περίοδος των αναζητήσεων: 1822-1891. Αθήνα, 2008.
3. M. Sundahl, D. Mirhady και H. Αρναούτογλου, A New Working Bibliography of Ancient Greek Law (7th-4th Centuries BC). Αθήνα, 2011.
4. Δ.-Ε. Τσούρκα-Παπαστάθη, Η νομολογία του κριτηρίου της Ελληνικής Κομπανίας του Σιμπίου Τρανσυλβανίας, 17ος-18ος αι. Αθήνα, 2011.
5. Δ. Καραμπούλα και Γ. Ροδολάκης, Ο Κώδικας Vaticanus Graecus 2639. Ναξιακά νοταριακά έγγραφα του δουκάτου του Αιγαίου και της τουρκοκρατίας (1472-1598 και 1702-1798). Αθήνα, 2012-2013.
6. Σ. Ήμελλος και Σ. Ψαρράς, Νοταριακές πράξεις Φιλωτίου παπα-Στεφάνου Αρώνη, τ. Β΄. Αθήνα, 2015. Συνεργασία με Ι. Χατζάκη για το νομικό και ειδολογικό ευρετήριο.
7. K. E. Zachariä von Lingenthal, Ταξίδι στην Ανατολή κατά τα έτη 1837 και 1838. Εισαγωγή και μετάφραση Σπ. Τρωιάνου. Αθήνα, 2016.
8. Ά. Μπενάκη-Ψαρούδα, Εγγυήσεις δίκαιης δίκης και δικαιώματα του κατηγορουμένου στην Ποινική Δικονομία του 1834. Αθήνα, 2019.
9. Ι. Χατζάκης, Ο Κώδικας ΓΑΚ 85 του πούμπλικου νοταρίου Νάξου Ιωάννη Μηνιάτη (1668-1676). Δικαιοπρακτικά έγγραφα της Οθωμανικής περιόδου, τ. Α΄-Β΄. Αθήνα, 2020-2021. Προλογικό σημείωμα στον πρώτο τόμο.
10. Λ. Παπαρρήγα-Αρτεμιάδη και Μ. Γιούνη (επιμ.), Κωνσταντίνω Γ. Πιτσάκη Μνήμης χάριν. Συμβολές στην Ιστορία του Δικαίου 17. Αθήνα, 2023.

Οργάνωση επιστημονικών συναντήσεων

2023-2024 Οργάνωση και συντονισμός οκτώ διαθεματικών σεμιναρίων Ιστορίας Δικαίου στην Ακαδημία Αθηνών, σε συνεργασία με τις Νομικές Σχολές της χώρας και την Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας του Δικαίου.

2018 Συνδιοργάνωση με την Ελευθερία Παπαγιάννη δύο ημερίδων με θέμα «Βυζαντινό και Μεταβυζαντινό Δίκαιο. Τομές, συνέχειες και προεκτάσεις στη σύγχρονη νομική πραγματικότητα» (7 Μαρτίου και 28 Νοεμβρίου).

Ανακοινώσεις και μεταπτυχιακές διαλέξεις

2023 Κομοτηνή, 3-4 Νοεμβρίου. 23η Συνάντηση Ιστορικών του Δικαίου: «Η μετατροπή των ιδιωτικών (μερικών) υποθέσεων σε κοινές υποθέσεις των νήσων του Αρχιπελάγους». Παρουσίαση του τόμου Κωνσταντίνω Γ. Πιτσάκη Μνήμης χάριν.

2023 Κομοτηνή, 27 Σεπτεμβρίου. Συνάντηση Ελλήνων Βυζαντινολόγων: «Η συμβολή των “ελασσόνων” κριτών και των νομικών συμβούλων στην εμβάθυνση του έργου απονομής της κοσμικής δικαιοσύνης κατά τη μέση βυζαντινή περίοδο».

2023 Αθήνα, 20-22 Σεπτεμβρίου. La laideur: du corps physique au corps politique. Ανακοίνωση: «Des humains à la forme animale et des “morts enflés comme des tambours”. Dimensions juridiques de la laideur extra naturam dans l’Antiquité et à Byzance».

2022 Αθήνα, 17 Μαΐου. Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ: «Αρχές και κατευθύνσεις στην απονομή της κοσμικής δικαιοσύνης κατά τη μέση βυζαντινή περίοδο».

2022 Αθήνα, 10 Μαΐου. Σεμινάριο της Ελληνικής Παλαιογραφικής Εταιρείας: «Οι νομοκάνονες ως είδος της νομικής γραμματείας των μεταβυζαντινών χρόνων».

2022 Θεσσαλονίκη, 6 Μαΐου. Διεθνής ημερίδα «Γυναίκες και Δίκαιο. Από την Αρχαιότητα στη Νεωτερικότητα»: «Η γυναίκα “χρεωφειλέτης”. Πληροφορίες από νομικά κείμενα των μεταβυζαντινών χρόνων».

2021 Αθήνα, 7 Οκτωβρίου. «200 χρόνια μετά. Η Επανάσταση και η κληρονομιά της», ΚΕΙΝΕ Ακαδημίας Αθηνών και Ινστιτούτο Νίκος Σβορώνος του ΕΠΛΟ: «Η προπαρασκευή του νεοελληνικού δικαίου. Ουτοπίες και πραγματικότητες των επαναστατικών χρόνων».

2021 Σαλαμίνα, Σεπτέμβριος. Συνέδριο «Μνήμη Σαλαμινίων Αγωνιστών του 1821»: «Σχέσεις Δικαίου και Ανεξαρτησίας κατά την Επανάστατική και Καποδιστριακή περίοδο».

2021 8 Ιουνίου, διαδικτυακά. Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Νομικής Σχολής ΑΠΘ: «Νομικοί προβληματισμοί και καινοφανή δόγματα στην τελική ευθεία πριν από την αναγνώριση της Εθνικής Ανεξαρτησίας».

2021 29 Μαΐου, διαδικτυακά. 22η Συνάντηση Ιστορικών του Δικαίου: «Έλληνες επαναστάτες και συνείδηση διεθνούς ευθύνης. Νομικά επιχειρήματα ενόψει αναγνώρισης της “τελείας” ανεξαρτησίας».

2020 Αθήνα, 16 Μαΐου. Συμπόσιο προς τιμήν Σπύρου Τρωιάνου στο Ολλανδικό Ινστιτούτο Αθηνών: «Comblent graduellement les lacunes du droit: les approches interprétatives des scolastes byzantins».

2020 Αθήνα, 27 Ιανουαρίου. Παρουσίαση του έργου της Σοφίας Ηρακλείδου, Ο Μητροπολιτικός Κώδικας της Χάλκης Δωδεκανήσου, στο βιβλιοπωλείο Ιανός.

2018 Νάξος, 29 Αυγούστου-2 Σεπτεμβρίου. ΣΤ΄ Συνέδριο «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων»: «Χωρίς (ή μετά) κανένα κοντράστιο ή λόγο κρίσεως». Μέθοδοι ικανοποίησης δανειστών για ιδιωτικά χρέη στη μεταβυζαντινή Νάξο.

2017 Θεσσαλονίκη, 3 Μαΐου. Μεταπτυχιακό Σεμινάριο του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών ΑΠΘ: «Προσπάθειες ανίχνευσης της “προοδευτικής” συμπλήρωσης του δικαίου».

- 2017** Θεσσαλονίκη, 31 Μαρτίου. Κύκλος «Ιστορικές Δίκες», Νομική Σχολή ΑΠΘ. Κοινή διάλεξη με Δ.-Ε. Τσούρκα-Παπαστάθη: «Δίκες μεταξύ ορθοδόξων επί οθωμανικής κυριαρχίας. Μέχρι τους Γενικούς ή Εθνικούς Κανονισμούς (1862)».
- 2016** Νάξος, 4-6 Νοεμβρίου. Σεμινάριο ΚΕΙΕΔ και Ιστορικού Ομίλου Νάξου Αρσός: «“Ποιήσατε ως προστάζομεν εξ αποφάσεως...”». Ο εποπτικός ρόλος των δραγομάνων του οθωμανικού στόλου στις δικαστικές διαμάχες των Ναξίων.
- 2016** Κομοτηνή, 15-16 Οκτωβρίου. ΙΘ΄ Συνάντηση Ιστορικών του Δικαίου: το πρόγραμμα, η μέθοδος και οι προκλήσεις νομικής έρευνας των *Régestes des actes grecs de l’Italie du Sud et de Sicile* του André Guillou.
- 2016** Αθήνα, 3 Οκτωβρίου. Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας του Δικαίου: παρουσίαση της έρευνας στο μεταβυζαντινό και νεότερο ελληνικό δίκαιο κατά την περίοδο 2010-2016.
- 2016** Βελιγράδι, 22-27 Αυγούστου. 23ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών: «Τομαί» dans les ambiguïtés («άμφίβολα») des lois byzantines.
- 2016** Αθήνα, 9-10 Ιουνίου. Ημερίδα προς τιμήν Ιουλίας Βελισσαροπούλου-Καράκωστα: «L’évolution de la nature juridique de l’évergésie et ses effets sur le fonctionnement des cités».
- 2016** Παλέρμο, 26-28 Μαΐου. Ritrovare Bizanzio: «André Guillou, Les Régestes des actes grecs de l’Italie du Sud et de Sicile: projet, méthode et défis relevés par la recherche juridique».
- 2015** Θεσσαλονίκη, 18 Μαΐου. Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών ΑΠΘ: η πολυμορφία και ιδιομορφία του μεταβυζαντινού νομικού κόσμου και η περίπτωση της Νάξου (1579-1821).
- 2014** Νάξος, 10-13 Οκτωβρίου. Σεμινάριο εις μνήμην Μενελάου Τουρτόγλου: δίκαιο και απονομή δικαιοσύνης στη Νάξο κατά την οθωμανική και τη μετεπαναστατική περίοδο (1579-1828).
- 2013** Αθήνα, 25 Απριλίου. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους: κριτικές παρατηρήσεις για τη νομική θεμελίωση του νέου ελληνικού κράτους.
- 2013** Αθήνα, Φεβρουάριος. Μεταπτυχιακό Σεμινάριο «Νομικός Πολιτισμός», Πάντειο Πανεπιστήμιο: παρουσίαση του Περιγράμματος της Ιστορίας του Μεταβυζαντινού Δικαίου.
- 2013** Αθήνα, 17 Ιανουαρίου. Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας του Δικαίου: παρουσίαση της μονογραφίας της Καλλιόπης Παπακωνσταντίνου *Jus abstinendi*. Μία πραιτορική καινοτομία στο κληρονομικό δίκαιο της αρχαίας Ρώμης.
- 2012** Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου. Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ: ο ορθός λόγος ως πολιτική ανατροπής της πλειονότητας δικαίων κατά την καποδιστριακή περίοδο.
- 2012** Κομοτηνή, 18-20 Οκτωβρίου. Συνάντηση Ιστορικών του Δικαίου: κριτικές παρατηρήσεις για τη νομική θεμελίωση του νέου ελληνικού κράτους, με βάση το υπόμνημα προς τον Ιωάννη Καποδίστρια της 12.11.1829.
- 2012** Αθήνα, 13 Φεβρουαρίου. Πάντειο Πανεπιστήμιο: η μεθοδολογία και τα αποτελέσματα του συλλογικού προγράμματος «Περίγραμμα της Ιστορίας του Μεταβυζαντινού Δικαίου».
- 2011** Κομοτηνή, 5-6 Νοεμβρίου. Συνάντηση Ιστορικών του Δικαίου: όντα contra naturam και prodigiosa σε σχόλιο του Ουλπιανού στο πραιτωρικό ήδικο.
- 2011** Θεσσαλονίκη, 5 Μαΐου. Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών ΑΠΘ: ελληνικές επιδράσεις στα λατινικά κείμενα του *Corpus Juris Civilis*.
- 2011** Αθήνα, 15 Ιανουαρίου. Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ: διαμεσολαβήσεις στη σύναψη θεμιτών συμφώνων κατά την ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα.
- 2010** Κομοτηνή, 18-20 Νοεμβρίου. Συνάντηση Ιστορικών του Δικαίου: συστηματική επισκόπηση 150 ετών έρευνας του μεταβυζαντινού δικαίου.
- 2009** Αθήνα, Δεκέμβριος. Πάντειο Πανεπιστήμιο: παρουσίαση του ΚΕΙΕΔ και διάλεξη για τις υποσχέσεις ευεργεσίας υπέρ των πόλεων κατά τη ρωμαϊκή περίοδο.

2009 Καβάλα-Φίλιπποι, 22-25 Σεπτεμβρίου. 63η Σύνοδος SIHDA: «La promesse inaccomplie de bienfaisance envers la ville comme catégorie particulière de dette publique pendant la période romano-byzantine».

2009 Μύκονος, 14-15 Φεβρουαρίου. «Μελέτες και έρευνες για τη Μύκονο στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες»: δίκαιο και απονομή δικαιοσύνης στη Μύκονο κατά τον 17ο και 18ο αιώνα.

Επιστημονικές εταιρείες

Ελληνική Εταιρεία Ιστορίας του Δικαίου: μέλος από το 2004 και Αντιπρόεδρος από το 2016.

Association Pierre Belon / Fondation Maison des Sciences de l'Homme: μέλος από το 2014.

Εταιρεία Βυζαντινών Σπουδών: μέλος από το 2007.

Εταιρεία Ιστορικών Σπουδών επί του Νεωτέρου Ελληνισμού: μέλος από το 2006.

Γλώσσες

Πολύ καλή γνώση Αγγλικών και Γαλλικών. Ικανότητα κατανόησης ιταλικού κειμένου.

Σύνδεσμοι

Academia.edu <https://academyofathens.academia.edu/LydiaPaparriga>

Ψηφιακό Αποθετήριο ΚΕΙΕΔ <https://repository.academyofathens.gr/keied/>